

فتق

عبارت است از بیرون زدن یکی از اعضای داخلی بدن از راه یک نقطه ضعیف یا یک سوراخ در عضلات اطراف آن . به زبان ساده به بیرون زدگیهای غیر طبیعی جدار شکم فتق می گویند

فتق انواع مختلفی دارد که تقسیم بندی آن براساس محلی است که فتق اتفاق می افتد

- فتق کشاله ران : در این فتق ما برجستگی در ناحیه کشاله ران و یا درون کیسه بیضه را داریم و این نوع از فتق در مردان بسیار شایعتر از زنان است .

- فتق رانی : برجستگی در قسمت بالای ران ایجاد شده و در زنان بیشتر از مردان دیده می شود .

- فتق نافی : برجستگی در اطراف ناف ایجاد می شود و در صورتی اتفاق می افتد که عضلات اطراف ناف نتوانند کاملاً آن ناحیه را بپوشانند .

-فتق پرشی

برجستگی در شکم ایجاد شده و بعلت جدا شدن عضلات از همدیگر در محل عمل جراحی پیشین

علائم و نشانه های بیماری

-احساس ناراحتی در ناحیه کشاله ران و یا درد در آنجا که با بلند کردن جسم و یا خم شدن به جلو این ناراحتی تشدید می شود .

- وجود توده برجسته در کشاله ران و یا کیسه بیضه که با لمس دردناک می شود .

-وجود برجستگی بدون درد در بچه ها

پزشک به محض برخورد یا این برجستگی معاینات خود را برای اثبات تشخیص فتق آغاز می کند. اگر توده فوق در اثر سرفه، خم شدن و یا بلند کردن جسم سنگینی و یا زور زدن بزرگتر شود احتمالاً بیمار دچار فتق می باشد. در کودکان و یا نوزادان باید اندازه توده را هنگام گریه کردن و یا سرفه چک کرد که اگر بزرگتر شود، تشخیص فتق می باشد.

دلایل بیماری

در بسیاری از مواقع هیچگونه دلیل روشنی برای فتق پیدا نمی شود، اگر چه گاهی اوقات این بیماری با بلند کردن وزنه های سنگین رابطه دارد .

گاهی فتق در نوزادان و یا کودکان دیده می شود. در این موارد بافت پوشاننده احشاء داخلی قبل از تولد بطور کامل بسته نشده است.

تخمین زده می شود که حدود ۵ درصد کودکان مبتلا به فتق کشاله ران می شوند (پسرها بیشتر از دخترها) که البته بعضی از آنها تا سن بلوغ علامتی نخواهند داشت .

در شرایط زیر احتمال ایجاد فتق در افراد بالاتر خواهد بود:

-جود فتق در خانواده و اقوام نزدیک فرد

- ابتلا به بیماری فیبروز کیستیک

- بتلا به بیضه نزول نکرده

- افراد چاق

چه موقع باید بدنبال اقدامات پزشکی رفت؟

بغیر از فتق نافی که در اکثر موارد تا سن ۴ سالگی بهبود می یابد، در مورد سایر موارد فتق، در اولین فرصت پس از تشخیص بهتر است بیمار عمل جراحی شود. زیرا خصوصاً در ماههای اول پس از تشخیص احتمالی ایجاد عوارض بالا می باشد

پیشگیری

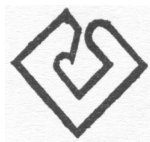
البته خیلی از موارد فتق دلیل روشنی ندارد ولی رعایت نکات زیر مفید بنظر می رسد:

- استفاده از تکنیک مناسب برای بلند کردن وزنه یا اجسام سنگین

-کاهش وزن در افراد چاق

شماره سند: ۰۷-FO-TR

شماره ویرایش: A

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کاشان

شبکه بهداشت و درمان شهرستان آران و بیدگل

فتق

واحد آموزش

بیمارستان سیدالشهداء

به بیمار آموزش دهید تا به مدت ۶ هفته از سرفه کردن ، زور زدن ، قد و کشیدن بدن، یبوست ، بلند کردن اجسام سنگین تر از ۱۰ پوند (۵ کیلوگرم) ، تمرینات ورزشی و ورزش های خشن پرهیز کند.

روش حمایت

ثابت کردن محل جراحی را در حین سرفه کردن ، عطسه کردن و سکسکه توسط دست یا بالش برای بیمار نشان دهید.

بر اهمیت محدود کردن فعالیت ها و ثابت کردن ناحیه جراحی به مدت ۶ هفته پس از جراحی به بیمار تاکید نمایید.

مکانیک صحیح بدن را برای حرکت کردن و بلند کردن اجسام به بیمار نشان دهید .

به بیمار توصیه کنید برای بازگشتن به کارهای دفتری (کارهایی که پشت میز انجام می شود) ۲ هفته و کارهای سخت ۶ هفته باید از جراحی بگذرد.

-به بیمار توصیه کنید به منظور جلوگیری از کشیدگی ناحیه برش جراحی و ایجاد ناراحتی در ناحیه اسکروتوم (در صورتی که اسکروتوم ادم دارد) چندین هفته از فعالیت جنسی باید خودداری کند.

-تقریباً تمام موارد فتق احتیاج به جراحی دارد که بهتر است این عمل قبل از ایجاد عوارض انجام شود. در این جراحی ممکن است از بیهوشی عمومی یا موضعی استفاده شود. پس از جراحی، منطقه عمل با یک پانسمان پوشانده می شود که پس از ۱-۲ روز برداشته خواهد شد.

عوارض

از عوارض این جراحی می توان به عفونت و ایجاد آبسه اشاره کرد و برای رفع درد پس از عمل گاهی از مسکن استفاده می شود. نتیجه عمل هم معمولاً خوب است و درصد عود پائین می باشد

رژیم غذایی

به بیمار توصیه نمایید به منظور جلوگیری از بروز یبوست از برنامه غذایی پرفیبر استفاده نماید و لیستی از غذاهای پرفیبر را برای بیمار تهیه نمایید.

در صورتی که ممنوعیتی وجود ندارد به بیمار توصیه کنید روزانه بیش از ۲ تا ۳ لیتر آب بنوشد.

در صورتی که بیمار چاق است بر اهمیت کاهش وزن تاکید نمایید.

فعالیت

بیمار را تشویق کنید با توجه به شغل ، تفریحات و فعالیت ها در مورد توانایی ها و محدودیت هایش صحبت کند.